

'Kan ve İnanç' adlı kitabıda Kürt sorunu ve PKK'yı anlatan Aliza Marcus: 'PKK, Kürt sorununun bir parçasıdır'

METE ÇUBUKÇU

20

BU SAYIDA

33

KİTAP TANITIMI

Radikal

20 ŞUBAT 2009 CUMA
YIL 7 SAYI 414

Radikal'in okurlarına armağanıdır.

kitap

4 Darwin 200 yaşında

2009, birçok bilim kuruluşunca 'Darwin Yılı' olarak görülüyor. Celâl Üster

18 Takıntılı bir detektif

Monk okuyucuda alışkanlık, tiryakilik yaratacak bir detektiftir. Erol Üyepazarcı

22 Küresel yönetimi, ABD işgal etti

İlhan Tekelioğlu ile '1929' kitabını ve dünyanın son halini konuştuk. Ayşe Gani

31 Haftanın Testi

Bilimkurgu ve fantastik edebiyatın ustası H. P. Lovecraft'ı tanıyor musunuz?

Sesli klasik müzik tarihi

Evin İlyasoğlu, 'Zaman İçinde Müzik' kitabında başlangıcından günümüze müziğin uzun tarihini anlatıyor. Kitaba eşlik eden 10 CD sayesinde farklı farklı dönemlerin müziğini dinlemek mümkün.

ARZU HAKSUN GÜVENİLİR

16

KAPAK

Müziğin binlerce yıllık yolculuğu

ZAMAN İÇİNDE MÜZİK

Evin İlyasoğlu
Remzi Kitabevi
2009
344 sayfa
145 TL

Evin İlyasoğlu, 'Zaman İçinde Müzik'in yeni baskısında bilgileri en yeni gelişmelerle güncellemiş. İlyasoğlu, hem dünya müziğindeki yeniliklere, yeni bestecilere ve yapıtlara, hem de Türkiye'nin kazandığı, yetiştirdiği yeni değerlere yer vermiş. Öyle görünüyor ki, bu kitap asla tamamlanmayacak, gelişimini hep sürdürecektir... Kitapla birlikte verilen CD'ler ise tek bir kutu içinde ve belli bir düzenle sıralanmış

ARZU HAKSUN GÜVENİLİR

Evin İlyasoğlu, müzik tarihi üzerine yazılan kitapların sayısının az olduğu bir dönemde, on beş yıl kadar önce, detaylı bir işe imza atarak müzik tarihini konu alan bir kitap yazdı. *Zaman İçinde Müzik* adlı bu kitap bir boşluğu doldurdu. Kapsamlı Batı müzik tarihini anlaşılır bir dille, en önemlisi de müzikal örnekleriyle ele alan Türkçe yazılmış başka bir kitap yoktu. Her dönemin müzik örnekleri bu kitabın hediyesi. Dolayısıyla çıktığı andan itibaren çok sattı. Müzikle meslek olarak ilgilenen ya da müziği hobi olarak gören herkes tarafından ilgi gördü. Bunun yanında eleştirildi, eksik ya da karmaşık bulundu, ancak alternatif olmadığı için tüm bu söylenenler hep havada kaldı. Müzik yazmak kolay değildir, bu kadar kişiselleştirilebilen tarihi ele almak büyük emek ister. İlyasoğlu böylelikle önemli bir işe kalkışmıştır. Yazılan bu müzik tarihi kitabının üzerinden uzun zaman geçti. Eksikler tamamlandı, yeniler eklendi, CD'lerdeki müzik örnekleri düzenlendi, yepyeni içeriği ve görkemli ambalajıyla *Zaman İçinde Müzik*, yeniden kitapçı raflarında...

Müzik tarihi okumak, müzik dinlemek kadar keyiflidir. İnsanoğlunun içinde yaşadığı dünyayı keşfedip tanımak için çok iyi bir kılavuzdur. Bu tarih bir o kadar da ilginçtir. Aynı zamanda geleceğe köprü kurma bağını da tarihidir. Müzik tarihi kitaplarının bir amacı da müziğin anlamının gelişmesine ilişkin bir inceleme niteliğine sahiptir. Tüm bu kitapların ortak noktası müzik yapıtlarının kültürel geçmişe kalıcı bir katkı oluşturmastır. Kuşkusuz müzik yapıtlarında bestecilerin düşünceleri en somut olanıdır. Ancak unutmamak gerekir ki müzik yapıtları her şeyi tüm çıplaklığı ile ortaya çıkarır. Tüm bunların yanında müziği anlamak için tarihsel açıdan o dönemi de göz önünde bulundurmak şarttır. İnsanların nasıl yaşadığı, ekonomik açıdan durumu iyi ve kötü olan insanlar arasında ne gibi ayrımlar olduğu, müziğin hangi toplumsal sınıfa hizmet ettiğini, dünya görüşünü, toplumu sorgulamak gerekir.

Evin İlyasoğlu

Müzik yapıtları önemli görüşleri de iletir. Sayısız insan eylemini, insanlar arasındaki ilişkileri, doğa ve toplum hareketinin altında yatan derin yasaları keşfetmenin, kavramanın ürünü olan genellemelerdir de... Nasıl duygular yaşanmış? Hangi toplumsal olaylarda nasıl tepkiler verilmiş? Geleneksellik kendini ne zamana kadar korumuş? Teknoloji yaşamı nasıl etkilemiş? İnsan ilişkileri hangi boyuta ulaşmış? İşte tüm bu ve bu gibi soruların cevabını, dönemsel olarak müzik yapıtlarının içinde vardır. Müzik tarihi ya da müzik üzerine yazılanlar, müziğin söyleyemediklerini söylemek, müzikle ne kast edildiğini, bizim

için ne demek olduğunu anlatmanın bir yoludur. Müzik üzerine yazma fikri de böyle bir anda devreye girer.

İLKÇAĞ UYGARLIKLARININ MÜZİĞİ

Eserler üzerine açıklama getirmek, aslında çoğunlukla dönemi göz önünde bulundurmadan geçer. İlyasoğlu'nun Klasik Batı Müzik tarihini farklı yöntemlerle ele alış nedeni, çoksesli müziğin toplumumuzca daha anlaşılır olmasıdır. Ülkemizde, son zamanlarda çok sesli müzikte önemli müzisyenler yetişmekte ve büyük aşamalar kaydedilmektedir. Gerek ülkemizde

gereksiz de Batı'da algılarımızdaki ihtiyaçlar doğrultusunda 21. yüzyılda müzik kendine farklı bir kulvar seçmiştir. *Zaman İçinde Müzik*, işte biraz da bu nedenle genişletilmiş yeni bir baskıya ihtiyaç duydum. Daha detaya ve görsel malezemeye ağırlık verildiği, eksikliklerin minimuma indirildiği gözden kaçmıyor.

Genişletilmiş yeni baskının en önemli eki, tablo halinde okura sunulan zaman dizinleri. Hangi dönemde hangi tür doğru? Hangi dönemde nasıl bir önemli buluş dünyayı sarstı? Bu süreç müziğe nasıl yansdı? İşte tüm bunları dönem dönem verilen bu tablolarda görmek mümkün.

Görme engellilere destek

Klasik müzikten hoşlanmıyorum ya da anlamıyorum, diyen kalmayacak. Artık çoksesli müziği bilmek ve sevmek tıpkı İngilizce bilmek gibi gerekli oldu. Özellikle son dönemde, Klasik Batı Müziği üzerine Türkçe yayımlanan kitaplar, hep çoksesli müziği anlamının üzerine kurulu. Bu tür kitaplardan bir tanesi de yine CD ekli. *60 Dakikada Klasik Müzik*, Klasik Batı Müziğini anlatığı gibi vereceği haz konusunda da iddialı. Kitap, iyi bir klasik müzik dinleyicisi olabilmek için sadece 60 dakika ayırmanın yeterli olduğunu savunuyor. Klasik müzik ne demek, kimleri dinlemek gerekir, konserlere nasıl hazırlanılır, nerede alırsanız gibi sorulara da yanıt veriyor. Anadolu Üniversitesi'nde öğretim üyesi olan yazar, Ozan Tunca bu kitabı hazırlarken hayatta

değerli ve nitelikli olan hiçbir şeyin bir bakışta anlaşılıp sevimeyeceği görüşüyle yola çıkmış. Seçkinlik kelimesinin tartışılabilir olduğunu ve bu ön yargının da kırılması gerektiğini savunuyor. Kitap okumaya vaktim yok, diyenler için tüm kitabı yazarın kendi sesinden dinlemek de mümkün. Satın alınan her CD-Kitap ile Altı Nokta Körler Vakfına bir CD bağışlanmış olunuyor. 60 Dakikada Klasik Müzik CD'si, görme engelliler için Braille alfabesi ile özel hazırlanmış CD ve CD zarfı içinde, kitabı satın alan kişi adına vakfa bağışlanıyor.

60 DAKİKADA KLASİK MÜZİK

Ozan Tunca
Boyut Yayıncılık
2009
72 sayfa, 29 TL

Yazı, grafik düzen ve tablolar daha önceki baskılara nazaran çok daha özenli. Kitap, ilkçağ uygarlıklarından başlıyor müziğin öyküsünü anlatmaya. Mısır, Mezopotamya, Çin, Hindistan, İbraniler; ilk konuları oluşturuyor. Bu bölümde karşımıza çıkan ilginç bilgilerden biri, Mezopotamya'da müziğin hem dinsel tapınma törenlerine özgü gizemli bir güç, hem de şarap ve aşk gibi dünyasal zevklerin sesi olduğu...

DİN VE DİN DIŞI MÜZİK

İlyasoğlu kitabına Hristiyanlığın gelişme dönemleri olarak kabul edeceğimiz, aynı zamanda müzik teorisinde de önemli hareketlerin yaşandığı bir dönem olan Ortaçağ ile devam ediyor. Gotikçağ'da ise Ortaçağ'daki bağnazlığı yavaş yavaş silecek izlerin doğduğunu öğreniyoruz. İlyasoğlu oradan Rönesans'a, müziğin gelişiminin hız kazandığı bir zaman dilimine uzanıyor... Özellikle çalgı müziğindeki gelişim, müzik tarihi açısından çok büyük önem taşıyor. Ve ardından Barok dönem... Dini ve din dışı müzik kesin çizgilerle ayrılıyor. Ve Franz Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart ve Ludwig van Beethoven gibi büyük bestecilerin konçerto, senfoni, sonat, yaylı çalgılar ve oda müziğini en yetkin düzeye ulaştırdığı dönem; Klasik dönem... Ortaya çıkan eserlerde duyguların yanı sıra düşüncelere de yer verildiği görülüyor. Klasik dönemin peşinden Romantizm dönem, ardından da 20. yüzyıl ve Modernizm geliyor. İlyasoğlu kitabında 21. yüzyıla geniş yer ayırıyor... Ve sonunda sıra Türkiye'ye geliyor. Bu bölümün özgün ve ilgi çekici başlığı: Batı Müziğinde Türk Etkileri. Ve elbette tanınmış isimlerle karşılaşsak da bu isimlerin ve eserlerinin hiç bilmediğimiz özelliklerini okuyoruz kitapta. En güzeli de yenilerle tanışmak, ülkemizin yeni sanatçılarını öğrenmek, gururlandırıyor...

Müzik, hem bir sanat hem de bir bilim dalıdır. Dolayısıyla sanatı ve bilim dalının tarihini bir kitapta konu almak, anlatmak çok da kolay değil. Hiçbir müzisyen yaşadığı toplumun olaylarına duyarsız kalamaz. Aksine bu durumlardan beslenir. Hatta aşk ve romantizmden de çok, toplumsal olaylar en büyük ilham kaynağı olur. Böyle dönemlerde de müzik tarihinde önemli

isimler belirir ve müziğin tarihi yazılır. Dünya müzik tarihi söz konusu olduğunda genellikle Avrupa'daki müzik hareketleri ağırlık kazanır. Oysa müzik, her kültürde ve her toplumda farklı izler taşır. Kimi toplumda sevilmez yasaklanır, kimi toplumda baş tacı edilir. Ancak kabul etmek gerekir ki, Batı sanat müziği de dünya müzik tarihinde önemli bir yere ve etkiye sahiptir. Yazar, her sanatçının ve eserinin bu toplam tarih içinde doldurduğu boşluğu ve yarattığı yeniliği başarıyla aktarıyor.

Müzik temelde seslerden oluştuğu için din, dil ve kültür farklılıklarından bağımsız olarak herkesçe duyumsanabilir. Bu bakımdan sanatlar içinde en anlaşılır olanıdır. İlyasoğlu da kitabında hem tarihi ve müzikolojik bilgiler veriyor, hem de bu bilgileri 'ses'le destekliyor. Örneğin bir sanatçı ve yapıtı hakkında bilgi verdikten sonra kitabın yanında verilen CD'lerde yer alan esere göndermede bulunuyor. Böylece okur, edindiği bilgilerin karşılığını söz konusu eseri dinleyerek duyuyor. Aslında bu, okuru sadece bilgili bir dinleyici yapmakla kalmıyor, kişinin müzik algısını geliştiriyor, derinleştiriyor. Müzik tarihine dair edinilen bilgilerin notalara nasıl yansıtıldığını görmek okuru, sıradan dinleyicilerden farklılaştırıyor.

İlyasoğlu kitabında, tüm bu dönemlere ayrıntısıyla ve müzikal örnekleriyle değiniyor. Müzik terimleri sözlüğü ve dizini de atlanmamış. *Zaman İçinde Müzik*'in bu baskısında yazarın bilgileri en yeni gelişmelerle güncelleştirdiğini belirtmek gerek. İlyasoğlu, hem dünya müziğindeki yeniliklere, yeni bestecilere ve yapıtlara, hem de Türkiye'nin kazandığı, yetiştirdiği yeni değerlere yer vermiş. Öyle görünüyor ki, bu kitap asla tamamlanmayacak, gelişimini hep sürdürecektir...

Kitabın boyutları ilk çıkan baskıya nazaran daha ufak ve okunması çok daha kolay. CD'ler ise tek bir kutu içinde ve belli bir düzen ile sıralanmış. Cildi, baskısı, içindeki görsellerin bir kısmı tamamen yenilenmiş. Kısacası kitap ve müzik örnekleri çok daha iyi derlenip toplanmış.

Zaman İçinde Müzik, tıpkı Meydan Larousse gibi her evin kütüphanesinde yer alması gereken bir müzik tarihi kitabı.